

OULU

YLIOPPILASTUTKINTO

Laanilan lukion kakkosten vanhempainilta 10.11.2025 11.11.2025

YLIOPPILASTUTKINTO

Ylioppilastutkinto antaa **yleisen korkeakoulukelpoisuuden** suomalaisiin korkeakouluihin ja sitä käytetään myös osana korkeakoulujen opiskelijavalintaa. Suomalainen ylioppilastutkinto antaa myös hyvät mahdollisuudet hakeutua ulkomaisiin yliopistoihin ja korkeakouluihin.

SUULLISISTA PÄÄSYKÖKEISTA DIGITAALISEEN YLIOPPILASTUTKINTOON

VIIMEAIKAISTA JA TULEVAA

- **Arvosanojen vertailtavuuden parantaminen 2014-2016**
 - Arvosanat jaetaan normaalijakauman mukaisesti, mutta ei aineittain, vaan koko kirjoittajapopulaatiossa.
- **YO-kokeiden painoarvon lisääminen opiskelijavalinnoissa 2018 alkaen**
- **Uusi laki ylioppilastutkinnon järjestämisestä 12.2.2019**
 - Hyväksyttyjen ja hylättyjen kokeiden uusimista, oikaisuvaatimusta ja erityisjärjestelyjä koskevia muutoksia syksystä 2019 alkaen
- **Matematiikan kokeiden rakenteet muuttuivat syksyllä 2024.**
- **Abitti 2 –koejärjestelmä otetaan käyttöön syksyllä 2026.**
- **Suomi ja ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus –kokeet uudistuvat ja muuttuvat kaksipäiväisiksi keväällä 2027.**
- **Englanninkielinen yo-tutkinto rajoitetulle joukolle syksystä 2028 alkaen**
- **Kuvataiteen, musiikin ja liikunnan yo-kokeet syksystä 2029 alkaen**
- **Suullinen kielitaito ja puhumisen osakoe 2030-luvun alkuvuosina?**

TUTKINNON RAKENNE

- Ylioppilastutkintoon on sisällytettävä vähintään viiden tutkintoaineen kokeet.

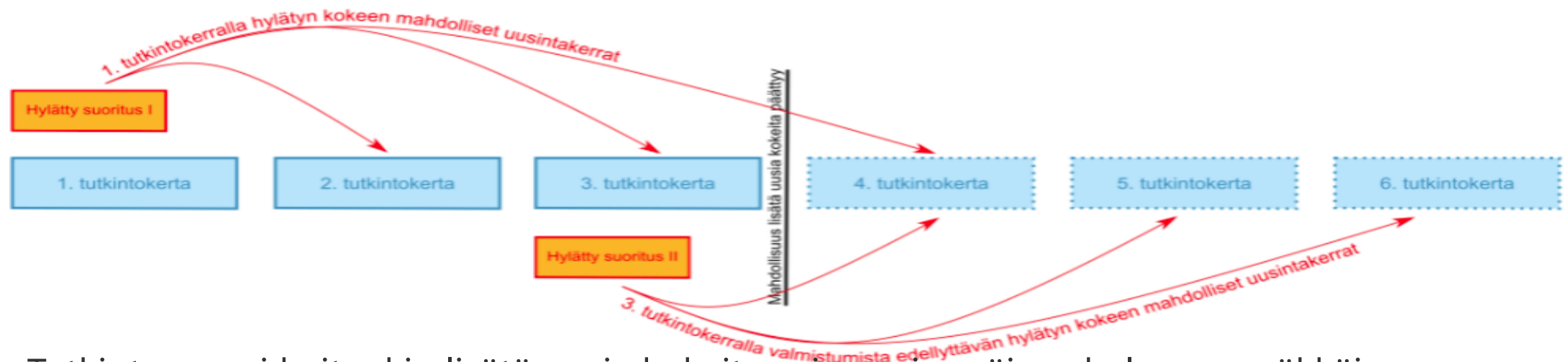

- Lisäksi kokelas voi suorittaa yhden tai useamman muun kokeen.
- Kokelaan ei tarvitse ilmoittaa etukäteen, mitkä kokeet ovat tutkintoon vaadittavia kokeita.

YO-TUTKINNON KOKEIDEN SUORITTAMINEN

- Ylioppilastutkinto tulee suorittaa **enintään kolmena peräkkäisenä** tutkintokertana (esim. kevät 2026, syksy 2026, kevät 2027)
 - **Hylätyn kokeen** voi uusia kolme kertaa kolmella seuraavalla tutkintokerralla.
 - **Hyväksyttyä koetta** voi uusia rajoituksetta.

- Tutkintoon voi kuitenkin lisätä uusia kokeita vain ensimmäisen kolmen peräkkäisen tutkintokerran aikana.

MATEMATIIKAN KOE

Osa	Tehtäviä	Kokelas vastaa
A	4-9	3-6
B (voi jakautua B1- ja B2-osiin)	4-9	3-6
Yhteensä	8-13	6-10

- A-osan palautukselle ei ole aikarajaa
- A-osassa koejärjestelmän laskinohjelmia on rajoitettu.
- B-osassa koejärjestelmän kaikki ohjelmat ovat käytössä
 - Palautettuaan A-osan kokelas ei voi enää palata sen tehtävien pariin.
- Erillistä laskinta ja taulukkokirjaa ei voi enää käyttää

11.11.2025

OSALLISTUMISOIKEUS

- Oppiaineen pakolliset opinnot on opiskeltu ennen kirjallista koetta (vieras kieli, jossa ei ole pakollisia opintoja: vähintään kolme lukiokurssia (6 op) opiskeltu).
 - Vaadittavat opinnot on suoritettava kevään kokeisiin **3. periodin** ja syksyn kokeisiin **5. periodin loppuun mennessä**.
- Lukion rehtori voi evätä osallistumisen ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, jos kokelas ei täytä ylioppilastutkintoon osallistumiselle säädettyjä edellytyksiä. Rehtorin tulee antaa osallistumisoikeuden epäämisestä perusteltu kirjallinen päätös.

SUORITUSSUUNNITELMA – MITEN HAJAUTAN?

- **Hajauta harkiten!**
 - **Ylioppilaskirjoitusten suunnitelma on pakollinen**
- Syksyn 2026 koepäivät ovat 14.- 30.9.2026
- 1. periodi päättyy syys-lokakuun vaihteessa
 - Päätöviikko yhtä aikaa yo-kirjoitusten kanssa
- Jos 1. periodissa on paljon opiskeltavia opintojaksoja ja monta kirjoitusainetta, molemmat kärsivät.
 - Määrällinen tasapaino opintojaksot vs. ylioppilaskokeet
 - Ennakointi / kesäopiskelun merkitys

ARVOSTELU

- Aineenopettaja tarkastaa ja arvostelee alustavasti
- YTL:n sensorit suorittavat varsinaisen arvostelun ainejaoksessa päätettyjen kriteerien mukaisesti
 - Anonyymius digitaalisten kokeiden myötä
- Kokelaan arvostellut koesuoritukset löytyvät Opintopolusta tulosten julkistamisen jälkeen (<https://opintopolku.fi/oma-opintopolku/>)
- **Tekniset virheet** korjataan välittömästi (yhteys opettajaan tai rehtoriin)
- **Oikaisuvaatimus** (50 €/aine) 14 päivän kuluessa tuloksista
 - YTL:n verkkopalvelussa kokelas itse, alle 18-vuotiaan huoltaja tai asiamies valtakirjalla
 - Arvosana ei voi laskea.
 - Maksun saa takaisin, jos arviointi muuttuu.

YLIOPPILAAKSI VALMISTUMINEN

- Kokelas valmistuu ylioppilaaksi suoritettuaan hyväksytysti
 - **ylioppilastutkintoon vaadittavat kokeet** sekä
 - **lukion oppimäärään kuuluvat opinnot.**
- Tutkinto voi tulla suoritetuksi myös hylätyn arvosanan estämättä, **kompensaatiolla.**
 - Kompensaatiota voidaan käyttää, jos kokelaan suorittamien muiden kokeiden arvosanat osoittavat tietoja ja taitoja sekä riittävää kypsyyttä, eikä kokelas ole kirjallisesti kieltänyt hylätyn arvosanan merkitsemistä todistukseen.
 - Kompensaatiota ei voida käyttää, jos koe on katsottu hylätyksi vilpillisen menettelyn tai tutkintojärjestyksen rikkomisen vuoksi tai kokelas ei ole saapunut koetilaisuuteen tai jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi.

KOMPENSAATIO

- Huomioidaan **vain tutkintoon vaadittavissa kokeissa** saadut hyväksytyt arvosanat.

Arvosana	Tarvittavat kompensaatiopisteet	Suorittanut neljä muuta tutkintoon vaadittavaa koetta esim.
i	10	i ja AABB i ja AAAC

- Kompensaatio tehdään automaattisesti, ellei kokelas toisin ilmoita (kirjallinen ilmoitus).
- Jos kokelas ei saa jossakin tutkintoon vaadittavassa kokeessa hyväksyttyä arvosanaa mutta tulee ylioppilaaksi kompensaation kautta, hän voi uusia hylätyn kokeen myöhemmin niin monta kertaa kuin haluaa.

ILMOITTAUTUMINEN

- Tutkintoon **ilmoittautuminen on sitova**.
 - Sähköinen ilmoittautuminen Wilmassa
 - Kevään tutkintokerralle viimeistään 1.12. (27.11.2025)
 - Syksyn tutkintokerralle viimeistään 5.6. (ensikertalaiset 12.5.2026, jatkaajat/korottajat 29.5.2026)
 - **Koulun ilmoittamissa päivämäärissä voi olla vuosittaista vaihtelua.**
- Vaadittuihin viiteen kokeeseen tulee sisältyä vähintään yksi vaativamman tason koe (ks. Tutkinnon rakenne, dia 5).
- Kokelas voi ilmoittautua suorittamaan saman aineen eri oppimäärän koetta (esim. EA ja EC), jos hänellä on vielä oikeus lisätä uusia kokeita tutkintoonsa.
- Jos uuden oppimäärän lisääminen ei ole mahdollista, kokeen tason voi vaihtaa vain, jos saa vaativamman tason kokeesta hylätyn.

KOESUORITUSTA HEIKENTÄVÄN SYYN HUOMIOON OTTAMINEN

- Koesuoritusta heikentävä syy voi olla
 - sairaus tai vamma
 - kuulovamma, näkövamma
 - lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus
 - erityisen vaikea elämäntilanne
 - opetuskielen puutteellinen hallinta (vieraskielisyys)
- Ensisijainen tapa ovat **koetilanteen erityisjärjestelyt**
- **Pistekorotus** ainoastaan kokeisiin, joiden arvosana ilman lisäpisteitä olisi hylätty.
- **Hakemukset** on toimitettava lautakuntaan **viimeistään 30.11.** (kevään tutkinto) **ja 30.4.** (syksyn tutkinto)
 - yhteys opinto-ohjaajaan tai rehtoriin **hyvissä ajoin ennen ensimmäistä kirjoituskertaa**, äkillisissä tapauksissa niin pian kuin mahdollista.

VILPPI JA RIKKOMUKSET

- Matkapuhelimen, älykellojen ja muiden kuin sallittujen apuvälineiden tuonti koetiloihin on kielletty.
- Kokeesta ei saa poistua ennen sallittua aikaa.
- Seuraamukset vilpistä, sen yrittämisestä ja muusta rikkomuksesta:
 - tutkintokerran kaikki kokeet hylätään
 - jos menettely on ollut toistuva tai muuten erityisen vakava ja haitallinen, menettää oikeuden osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin

MUISTETTAVAA

- **Ohjeisiin perehtyminen** on välttämätöntä (www.ylioppilastutkinto.fi).
- **Kokeisiin pitää tulla ajoissa (viimeistään klo 8.15).**
 - **Sairastumisesta ja muusta esteestä ilmoitettava rehtorille/apulaisrehtorille.**
- Kokeesta poisjääminen tulkitaan yrityskerraksi.
 - YTL voi hakemuksen perusteella erityisen painavasta syystä mitätöidä ilmoittautumisen.
 - Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä tutkinnon suorittamisaikaa.
- Eväät läpinäkyviin ja etikettömiin astioihin.
- Huolellisuus laitteiden kanssa
 - Tarvitaanko adaptereita?
 - Bluetooth-lisälaitteet on kielletty
- Jos aikoo valmistua keväällä, lukion oppimäärä (150 op) tulee olla suoritettuna huhtikuun loppuun mennessä, syksyn valmistujilla marraskuun alussa.

TUTKINTOMAKSUT JA YHTEYSTIEDOT

- **Viisi ensimmäistä koetta ovat maksuttomia**
 - Hylätyn kokeen uusiminen maksuton, paitsi jos
 - koe on hylätty, koska kokelas on jättänyt saapumatta kokeeseen
 - koe on hylätty, koska kokelas ei ole jättänyt koesuoritusta arvioitavaksi
 - koe on hylätty vilpin tai koetilaisuuden häiritsemisen vuoksi
- **Kuudennesta kokeesta alkaen koekohtainen maksu 34€**
- Maksu oikaisuvaatimuksesta 50€/aine

Rehtori Timo Kärkkäinen
044 703 9294
timo.karkkainen@ouka.fi

Apulaisrehtori Jarkko Himanka
050 577 9568
jarkko.himanka@eduouka.fi

- www.ylioppilastutkinto.fi

Todistusvalinnan pisteytykset 2026 ->

- Todistusvalinta ollut käytössä muutaman vuoden.
- **Uusi pisteytysmalli vähentää lukiolaisten paineita ja antaa heille paremman mahdollisuuden keskittyä itseään kiinnostaviin aineisiin.**
- Todistusvalinnassa pisteytetään **pääasiassa viisi ylioppilastutkintoainetta**. Poikkeuksena tästä on lääketieteelliset alat, biolääketiede sekä ravitsemustiede, joissa pisteytetään kuusi ainetta.
- Kaikilla aloilla yksi pisteytettävistä aineista on **äidinkieli ja kirjallisuus**. Äidinkieli ja kirjallisuus tarkoittaa äidinkielen ja kirjallisuuden kokeita suomen, ruotsin ja saamen kielessä sekä suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -kokeita.
- Useita pisteytystaulukoita
 - www.yliopistovalinnat.fi
 - <https://www.ammattikorkeakouluun.fi/hakijalle/valintatavat/todistusvalinta/#yo-pisteytys>